

Algemeen bestuur OMGEVINGSDIENST Zuid-Holland Zuid

Notitie voor de vergadering van 28 maart 2024

Onderwerp:

Bestuursopdracht inzake bijdrage voor het verminderen van de financiële problematiek gemeenten

Gevraagde beslissing:

Vaststellen van de bestuursopdracht

Toelichting:

In de begrotingsrichtlijnen 2025 heeft OZHZ het signaal afgegeven dat er sprake is van grote onzekerheden ten aanzien van de gemeentefinanciën. Vanaf 2026 is sprake van een zogenaamd 'ravijnjaar'. Als gevolg van een herverdeling van het gemeentefonds en de toenemende kosten van de zorg die voor rekening van de gemeenten komen, zullen veel gemeenten naar verwachting in 2026 een fors structureel tekort op de begroting krijgen. Ook OZHZ zal zijn steentje moeten bijdragen aan het oplossen van de problematiek en ziet dit nadrukkelijk als een collectieve gemeenschappelijke opgave. In het AB van 30 november heeft de voorzitter van de Auditcommissie het DB opgeroepen om gericht actie te gaan ondernemen op het te doorlopen proces richting het ravijnjaar 2026.

Inmiddels heeft de gemeente Dordrecht zich al gemeld bij OZHZ met de aankondiging dat er een financiële taakstelling aan zit te komen. Daarnaast is door de besturen van GR DGJ en de GR Sociaal een bestuursopdracht vastgesteld aan de beide organisaties met als doel om "met tijd- en impact scenario's de mogelijkheden in kaart te brengen die de beide diensten zien om bij te dragen aan het beheersbaar houden van de financiële positie van de gemeenten".

Dit alles overziende lijkt het wenselijk dat OZHZ proactief een proces in gang zet om de gemeenten behulpzaam te zijn bij het meedenken over oplossingen. Naar aanleiding van de bespreking in het DB van 1 maart 2024 is in het voorstel verduidelijkt dat OZHZ is opgericht om de wettelijke taken uit te voeren op het gebied van een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving, waaraan vanuit de inhoud en vanuit het Rijk minimale (kwaliteits- en robuustheids-) eisen worden gesteld. De te bedenken oplossingen en de te maken keuzes moeten ook tegen die achtergrond kunnen worden onderbouwd.

Voorstel

Gelet op het voorgaande stelt het DB daarom voor om de volgende bestuursopdracht te verstrekken:

"Het nader uitwerken van bezuinigingsmogelijkheden en/of inhoudelijke keuzes die bijdragen aan het beheersbaar houden van de financiële positie van de gemeenten en provincie. Uitgangspunt is een collectieve aanpak langs de volgende lijnen:

- *Externe budgetten OZHZ.*
- *Efficiëntie in processen.*
- *Inhoudelijke keuzes van de deelnemers (individueel of regionaal).*
- *Kostenbesparingen bij de deelnemers door taken regionaal uit te laten voeren.*

De uitwerking krijgt gestalte in nauwe samenwerking met de ambtelijke vertegenwoordigers van gemeenten en provincie. Bestuurlijke agendering van de resultaten vindt plaats bij de

Begrotingsrichtlijnen 2026".

Ambtelijke voorbereiding:

Het onderwerp is op 15 februari 2024 besproken in de Adviesgroep Eigenaren (AGE) en in de Adviesgroep Opdrachtgevers (AGO). Voorafgaand aan deze vergaderingen was verzocht om al enige duidelijkheid te kunnen geven van de financiële opgave voor de eigen achterban. Als de financiële opgave voor OZHZ duidelijk is, en de oplossing vraagt om keuzes en scenario's, dan zou een interdisciplinaire werkgroep ingesteld kunnen worden om de zoekrichtingen nader uit te werken. Deze werkgroep bestaat uit 1-2 deelnemers uit de AGE, 1-2 deelnemers uit de AGO en medewerkers van OZHZ (vanuit relatiebeheer en control).

De AGE stond als eerste stil bij de presentatie aan wethouders en gedeputeerde financiën van 13 februari 2024. Ook leden van de AGE en RCO waren hierbij aanwezig. Vanuit de wethouders werd meegegeven dat een gecoördineerde aanpak zeer aan te bevelen is. Ook werd meegegeven dat het belangrijk is dat alle 10 gemeentes en de provincie goed mee worden genomen in de voorstellen voordat deze de besluitvorming in gaan. Hoeksche Waard heeft zelf een opgave van 5% voor het ravijnjaar. In de Drechtsteden ligt de opgave tussen de 0 en 10%, en de verwachting is eerder hoger dan lager.

Advies van de AGE was om niet in percentages te denken, maar in mogelijkheden waaruit de deelnemers uiteindelijk kunnen kiezen. Oproep was om niet teveel energie te stoppen in de zoekrichtingen met een relatief kleine opbrengst, maar het vooral te zoeken in de grote klappen. Wat dat betreft is de zoekrichting waarbij bezien wordt of gemeenten kosten kunnen besparen door taken over te hevelen een hele interessante en kansrijke optie. Daarover dienen echter de individuele gemeenten zelf te beslissen. Het inrichten van een werkgroep ligt voor de hand; daarin zouden in elk geval de grootste deelnemers DO en PZH zitting moeten nemen.

De AGE adviseerde ook om een bestuursopdracht te laten vaststellen door het AB, gebaseerd op de inhoud van de voorliggende notitie. OZHZ sluit daarmee dan aan bij de aanpak die DGJ en SDD hebben gevolgd. Communicatie vanuit het AB naar de individuele colleges over de inhoud van de zoekrichtingen verdient aanbeveling.

De AGO vond het positief dat OZHZ zich zo proactief opstelt. Vooraf komt er geen percentage taakstelling voor OZHZ. Beter is dat OZHZ zelf proactief aangeeft wat de mogelijkheden zijn. Men had interesse in deelname aan de werk/projectgroep (GO, DO, ZW en HW) en er is behoefte om tussentijds met de hele AGO bijgepraat te worden. OZHZ heeft daarom aangeboden een extra AGO te willen inplannen. Overigens is het aandeel OZHZ in relatie tot de totale uitgaven van de gemeenten relatief klein. Tot slot verzocht de AGO ook goed de consequenties in beeld te brengen als je iets niet of minder in taakuitvoering doet. Met andere woorden, goedkoop kan ook duurkoop worden.

Communicatie:

Nvt.

Financiële consequenties:

Geen.

Verdere procedure:

Bestuurlijke agendering van de resultaten van de bestuursopdracht vindt plaats bij de Begrotingsrichtlijnen 2026 in het AB van 28 november 2024.

Genomen besluit:

Bijlage(n):

- Bestuursnotitie inzake 'Bestuursopdracht inzake bijdrage voor het verminderen van de financiële problematiek'